

SPROGLÆRERFORENINGEN

formand: Rita Mogensen
+45 30 27 40 91

Karsholtevej 22 4293 Dianalund
formand@sproglaererforeningen.dk

Dianalund, 01.12.2021

Åbent brev til Undervisningsministeren og Børne- og Undervisningsudvalget

Mangel på sproglærere og utilstrækkelig kompetencebedømmelse

Sproglærerforeningen er bekymret over den udvikling, der er i gang inden for fremmedsprogene i Danmark. Vi er bekymrede over den kommende mangel på uddannede sproglærere og over den måde, lærerne kompetencebedømmes.

Der har længe været tale om manglende sprogkompetencer i fremmedsprog bortset fra i engelsk. Det ser ud til, at det vil blive endnu værre i fremtiden, hvis vi ikke gør noget nu! Det Nationale Center for Fremmedsprog (NCF) har netop fået udarbejdet en rapport, som viser, hvordan lærerdækningsmulighederne vil se ud de næste 20 år på baggrund af en fremskrivning af status quo. Den giver virkelig grund til bekymring.

På folkeskoleniveau ser det ikke godt ud for tysk. Kompetencedækningen vil falde med 9 %! Det ser endnu værre ud på gymnasieniveau, hvor antallet af undervisere forventes at falde med 44 % i italiensk, 36 % i fransk, 18 % i tysk og 1 % i spansk. Der forventes til gengæld et overskud af engelsklærere.

De skræmmende tal hænger sammen med flere ting: At mange sproglærere nærmer sig pensionsalderen såvel i grundskolen som i gymnasiet, den manglende oprettelse af sprogfag på de videregående uddannelser og den manglende mulighed for valg af sproglinjer i gymnasiet.

Måske er det faktisk endnu værre i grundskolen, hvis man ser på, hvordan lærernes undervisningskompetencer i folkeskolen vurderes. Ofte er det skolelederen, der foretager denne vurdering – i ni ud af ti tilfælde. Af rapporten fremgår følgende: Relationskompetence og klasserumsledelse er de vægtigste faktorer for skolelederne, når de vurderer, at en lærer kan få *vurderet kompetence*, mens fagsproglige kompetencer har mindre vægt. I vurderingen af, om en underviser har tilstrækkelig kompetence, vægtes først og fremmest undervisningserfaring og almene didaktiske kompetencer. Dernæst vægtes, at læreren kan tale fremmedsproget, mens videreuddannelse i fremmedsproget sjældent har en afgørende betydning i praksis.

Rapporten hedder *Kortlægning af fremmedsprog i uddannelsessektoren* og kan læses her

[https://ncff.dk/fileadmin/NCF/Dokumenter/RAPPORT -
Kortlaegning af fremmedsprog i uddannelsessektoren - 2021.pdf](https://ncff.dk/fileadmin/NCF/Dokumenter/RAPPORT_-_Kortlaegning_af_fremmedsprog_i_uddannelsessektoren_-_2021.pdf)

Når man kigger på kompetencedækningen i fremmedsprog, ser det tilsyneladende godt ud – se her <https://www.kl.dk/media/25578/notat-om-kompetencedaekning-i-folkeskolen-2019-2020.pdf>. Fransk er

SPROGLÆRERFORENINGEN

formand: Rita Mogensen
+45 30 27 40 91

Karsholtevej 22 4293 Dianalund
formand@sproglærerforeningen.dk

som de tidligere år topscoreren med en kompetencedækning på 95 %. Tysk har 93,6 og engelsk ligger lavest med 89,3.

Det er dog vigtigt at have in mente, hvordan de såkaldte kompetencer bedømmes.

Fra Sproglærerforeningens side mener vi, at det er yderst vigtigt, at såvel lærernes fagsproglige som didaktiske kompetencer vurderes. Nogle kommuner har valgt at sende deres lærere til en samtale/prøve på en professionshøjskole, som derudfra bedømmer, om læreren er parat til at gå direkte til eksamen i faget, eller om vedkommende skal følge et eller flere moduler for at blive opkvalificeret inden eksamen (undervisningsfag). Sproglærerforeningens holdning er, at alle lærere bør have linjefag eller undervisningsfagseksamen i de fag, de underviser i. Skoleledernes individuelle bedømmelser er slet ikke nok, som det fremgår af rapporten.

Derudover er det vigtigt, at der afsættes penge til efteruddannelse af sproglærerne. Sprog forandrer sig hele tiden; tænk blot på, hvordan der tales i ældre danske film og i dokumentarer fra 1970-80'erne. Der udvikles desuden hele tiden nye måder at undervise på.

Sproglærerforeningen mener, at det er vigtigt, at undervisningen i fremmedsprog varetages af fagligt kompetente lærere gennem hele forløbet, dvs. fremmedsproglærere med sikkert overblik over det samlede forløb og med gode kompetencer på det pågældende sprog.

Det er vigtigt, at lærernes kompetencer er til stede på alle niveauer i uddannelsessystemet, da der er tale om en fødekæde. Grundskolen skal give eleverne grundlæggende kompetencer, så de kan og har lyst til vælge fremmedsprog i ungdomsuddannelserne. Disse skal ligeledes motivere eleverne til at vælge sprog i deres videre uddannelse, herunder læreruddannelsen. De højere uddannelser skal sørge for, at der er mulighed for at vælge andre sprog end engelsk. Det er nødvendigt, at vi får uddannet flere lærere/undervisere i sprog for ikke at ende i den ovenfor skitserede situation eller et endnu værre scenarie.

Danmark er et lille land, og vi har brug for gode sprogkundskaber. Dansk Industri har mange gange påpeget, at vi mangler folk med sproglige kompetencer især i tysk, fransk, spansk – ellers mister Danmark for mange ordrer. Bl.a. derfor er der hårdt brug for tilstrækkelig mange velkvalificerede sproglærere på alle uddannelsesniveauer. Her er god klasserumsledelse slet ikke nok.

Sproglærerforeningen er den eneste forening, der dækker alle tre fremmedsprog i grundskolen og derfor ser sprogene i en større sammenhæng. Vi møder gerne op til en uddybning af vore synspunkter.

Venlig hilsen

Rita Mogensen

formand for Sproglærerforeningen